

Olsztyn, dnia 10 maja 2021 r.

**Szanowny Pan
Dawid Zakrzewski
Kierownik
Związku Spółek Wodnych
w Olsztynie**

**10-683 Olsztyn
ul. Augustowska 42**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w trybie kontroli zdalnej, przez którą należy rozumieć kontrolę w jednostce kontrolowanej, bez osobistej obecności kontrolera, polegającą na wykorzystaniu narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności kontrolowanej przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – również ustalenie ich zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli funkcję Kierownika Związku Spółek Wodnych w Olsztynie pełnił Pan Dawid Zakrzewski, na podstawie pełnomocnictwa Zarządu Związku Spółek Wodnych w Olsztynie z dnia 8 kwietnia 2016 r. do reprezentowania, w imieniu Zarządu, gminnych spółek wodnych w pełnym zakresie oraz na podstawie pełnomocnictw zarządów gminnych spółek wodnych z dnia 6 marca 2017 r.

Kontrola problemowa została przeprowadzona przez Monikę Napiórkowską starszego inspektora wojewódzkiego, pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli:

Nr FK-IV.0030.68.2021 z dnia 4 marca 2021 r. oraz Nr FK-IV.0030.100.2021 z dnia 29 marca 2021 r., wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin przeprowadzenia kontroli: 10 marca – 9 kwietnia 2021 r.

Zakres kontroli:

– przedmiot kontroli: prawidłowości wykorzystania i rozliczenia środków dotacji podmiotowej przekazanej na realizację zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych,

– okres objęty kontrolą: 2020 r.

Podstawę prawną przeprowadzenia kontroli stanowiły: art. 2 pkt 1 i 16 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224) oraz art. 175 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305).

[Akta kontroli: 1-7]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się

pozytywnie z uchybieniami.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

I. Ustalenia ogólne

1. Uregulowania organizacyjno - prawne

1.1. Związek Spółek Wodnych w Olsztynie (dalej Związek, ZSW) jest jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną i funkcjonuje w oparciu o Statut (wraz ze zmianami) zatwierdzony przez Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego Decyzją nr 1 z dnia 3 marca 2004 r. oraz wpisany do Katastru Wodnego Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie w dniu 24 marca 2004 r. pod pozycją 259.

1.2. Celami Związku zgodnie z §4 Statutu są:

- wykonywanie wspólnych zadań gospodarczych spółek wodnych polegających na:
 - budowie urządzeń nowych melioracji szczegółowych,
 - utrzymaniu i eksploatacji urządzeń melioracji szczegółowych i podstawowych,
- organizowanie racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych terenach,
- prowadzenie rachunku i obsługi fiskalno-księgowej członków związku w zakresie wspólnej administracji oraz sporządzenie ich rocznych sprawozdań finansowych,
- prowadzenie innych czynności z zakresu administracji ZSW, w szczególności bilansów rocznych.

1.3. Do osiągnięcia celów Związku służą: składki pieniężne członków, wpływy z majątku i zyski z działalności gospodarczej, pomoc udzielana przez państwo (§6 Statutu).

1.4. Zgodnie z załącznikiem do Statutu Związek Spółek Wodnych w Olsztynie zrzesza 3 spółki wodne, tj. :

- Gminną Spółkę Wodną „Barczewo” (dalej GSW Barczewo),
- Gminną Spółkę Wodną „Purda” (dalej GSW Purda),
- Gminną Spółkę Wodną „Stawiguda” (dalej GSW Stawiguda).

1.5. Z treści §7 Statutu wynika, że Związek udziela ww. GSW pomocy w wykonywaniu ich zadań, w szczególności w zakresie:

- budowy, utrzymania i eksploatacji urządzeń spółek,
- obsługi finansowo-księgowej i administracyjnej spółek,
- obsługi prawnej spółek,
- instruktażu w ww. zakresach.

[Akta kontroli:20-25]

II. Ustalenia szczegółowe

2. Planowanie i wykorzystanie środków dotacji podmiotowej

2.1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski w dniu 18 lutego 2020 r. określił Zasady przyznawania i przekazywania dotacji podmiotowej z budżetu państwa dla spółek wodnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego na 2020 r. Zgodnie z pkt 2 i 3 ww. Zasad udzielenie spółce wodnej dotacji odbywa się na podstawie wniosku skierowanego do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie do 31 marca 2020 r., o przyznanie dotacji podmiotowej. Kwota dotacji podmiotowej uzależniona jest od wysokości środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie Wojewody oraz wysokości zapotrzebowania złożonego przez spółki. Natomiast, kwestia obliczenia wysokości przyznanych środków dotacji została szczegółowo określona w pkt. 4 ww. Zasad.

2.2. W toku kontroli ustalono, że Związek, w dniu 30 marca 2020 r. złożył wniosek o przyznanie dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, z wyłączeniem zadań na realizację których została udzielona inna dotacja na 2020 r., tj. zgodnie z ww. terminem.

Łączna kwota wnioskowanych środków wynosiła **410 000,00 zł.**, w tym dla:

- GSW Barczewo – 210 000,00 zł,
- GSW Purda – 100 000,00 zł,
- GSW Stawiguda – 100 000,00 zł.

2.3. Zgodnie z treścią Obwieszczenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie wykazu spółek wodnych i ich związków, którym przyznano dotację podmiotową z budżetu państwa w 2020 r., Związkowi przyznane zostały środki dotacji

w łącznej wysokości **31 458,00 zł.**, w tym dla:

- GSW Barczewo – 2 222,00 zł,
- GSW Purda – 23 986,00 zł,
- GSW Stawiguda – 5 250,00 zł.

Związek o przyznaniu środków finansowych został poinformowany pismem z dnia 24 kwietnia 2020 r., znak: IWIN-IV.7831.2.2020, natomiast środki finansowe zostały przekazane w dniu 30 kwietnia 2020 r., zgodnie z WB 71/0029.

2.4. Ponadto, Obwieszczeniem z dnia 21 lipca 2020 r. Wojewoda Warmińsko-Mazurski poinformował o wysokości przyznanych środków dotacji podmiotowej z rezerwy celowej budżetu państwa na 2020 r. dla poszczególnych spółek wodnych. Z treści Obwieszczenia wynika, że Związkowi przyznane zostały środki dotacji w łącznej wysokości **306 525,00 zł.**, w tym dla:

- GSW Barczewo – 135 761,00 zł,
- GSW Purda – 76 014,00 zł,
- GSW Stawiguda – 94 750,00 zł.

Związek Spółek Wodnych o przyznaniu środków finansowych został poinformowany pismem z dnia 6 sierpnia 2020 r., znak: IWIN-IV.7831.4.2020, natomiast środki finansowe zostały przekazane w dniu 6 sierpnia 2020 r., zgodnie z WB 130/0014.

2.5. Łączna kwota planowanych wydatków na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła **337 983,00 zł** i została wykorzystana w 100%.

2.6. Środki dotacji podmiotowej Związek wykorzystał na bieżącą i gruntową odbudowę rowów, konserwację i udrażnianie rurociągów znajdujących się na terenie gmin: Barczewo, Purda i Stawiguda oraz pozostałych urządzeń melioracyjnych, w tym:

- a) na terenie GSW Barczewo, w kwocie 137 983,00 zł, tj.:
 - utrzymanie 870 mb rowów – 11 951,00 zł,
 - utrzymanie 88,82 ha sieci drenarskich – 126 032,00 zł,
- b) na terenie GSW Purda, w kwocie 100 000,00 zł, tj.:
 - utrzymanie 4852 mb rowów – 93 517,00 zł,
 - konserwacja i udrażnianie 3 mb rurociągów – 6 483,00 zł,
- c) na terenie GSW Stawiguda, w kwocie 100 000,00 zł, tj.:
 - utrzymanie 3467 mb rowów – 75 094,00 zł,
 - utrzymanie 7,2 ha sieci drenarskich – 24 906,00 zł.

2.7. Szczegółowe zestawienie wykonanych prac (dofinansowanych z dotacji), dokonane na podstawie analizy kosztorysów powykonawczych (15 dokumentów) i protokołów z odbioru końcowego robót konserwacyjnych urządzeń wodnych melioracji (15 dokumentów), przedstawia poniższe zestawienie:

Nazwa spółki	Rodzaj i miejsce wykonanych prac oraz okres wykonywania	Wartość wykonanych prac wynikająca z kosztorysu powykonawczego (w zł)	Kwota z dotacji (w zł)	Kwota ze składek członkowskich (w zł)
Gminna Spółka Wodna Barczewo	Konserwacja drenaży w Ramsowie, w tym: mechaniczne odkopanie w gruncie rurociągów, czyszczenie agregatem rurociągów drenarskich. Okres: 24.04 – 18.12.2020 r.	2 473,05	2 313,10	159,95
	Konserwacja rowu w Ruszajnach, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku. Okres: 8.08 – 18.12.2020 r.	8 166,96	8 166,96	0,00
	Konserwacja rowu C wraz z rurociągami Wójtowo-Nikielkowo w Wójtowie, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku, wykopy liniowe, rozbiórka rurociągu, rozplantowanie spycharkami ziemi wydobytej z wykopów, wykonanie	103 596,45	103 596,45	0,00

	studni rewizyjnych z kręgów betonowych i żelbetowych, wykonanie połączeń przerwanych rurociągów drenarskich, wykucie gniazd i bruzd, zabetonowanie otworów, czyszczenie drutem rurociągów drenarskich. Okres: 6.08 – 30.12 2020 r.			
	Konserwację urządzeń melioracyjnych w Barku, w tym: wykopy oraz przekopy koparkami podsiębiernymi, rozplantowanie spycharkami ziemi wydobytej z wykopów, ręczne układanie rurociągów, wykucie gniazd i bruzd, zabetonowanie otworów, czyszczenie drutem rurociągów drenarskich, wykonanie połączeń przerwanych rurociągów, wykonywanie w gotowym wykopie studni rewizyjnych, wykonywanie pionowych drenów piaskowych w gruntach słabych silnie nawodnionych. Okres: 6.08 – 18.12 2020 r.	22 295,23	22 295,23	0,00
	Konserwacja drenaży w Łęgajnach, w tym: wykopy oraz przekopy koparkami podsiębiernymi, rozplantowanie spycharkami ziemi wydobytej z wykopów, ręczne układanie rurociągów Okres: 6.08 – 18.12 2020 r.	1 611,26	1 611,26	0,00
Razem		138 142,95	137 983,00	159,95
Gminna Spółka Wodna Purda	Konserwacja rowu w miejscowości Zgniłocha, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku Okres: 6.08 – 22.11 2020 r.	8 811,72	8 811,72	0,00
	Konserwacja rowów w Bałdach (kompleks łąk na wprost), w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku. Okres: 24.04 – 18.11 2020 r.	46 551,52	46 551,52	0,00
	Konserwacja rowu między rurociągami pod laskiem Baldy, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku. Okres: 6.08 – 22.11 2020 r.	12 423,06	12 423,06	0,00
	Konserwacja wraz z poprawianiem potencjału retencyjnego rowów w miejscowości Zgniłocha, w tym: mechaniczne karczowanie zagajników, wykopy oraz przekopy koparkami podsiębiernymi, rozplantowanie spycharkami ziemi wydobytej z wykopów, wykonanie przepustu	30 338,20	28 637,23	1 700,97

	rurowego. Okres: 6.08. – 18.11.2020 r.			
	Konserwacja rowu w miejscowości Zgniłocha, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku, wykonanie przepustu rurowego. Okres: 6.08 – 22.11 2020 r.	3 576,47	3 576,47	0,00
Razem		101 700,97	100 000,00	1 700,97
Gminna Spółka Wodna Stawiguda	Konserwacja rowu w Nowej Stawigudzie, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku. Okres: 26.04 – 14.08.2020 r.	4 788,62	4 788,62	0,00
	Konserwacja rowu S Szosa S7 – Kieraj w Leśnictwie Kieraj, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku. Okres: 23.10 – 19.11.2020 r.	59 370,68	14 787,59	44 583,09*
	Konserwacja rowu M-5 w Stawigudzie, w tym: ścinanie drzew piła mechaniczną, ręczne ścinanie i karczowanie zagajników gęstych, odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku, przedłużenie przepustu w skrajni drogi. Okres: 27.07 – 11.09.2020 r.	77 936,29	37 936,22	40 000,07*
	Konserwację urządzeń melioracyjnych w Bartążku, w tym: wykopy oraz przekopy koparkami podsiębiernymi, rozplantowanie spycharkami ziemi wydobytej z wykopów, ręczne układanie rurociągów, wykonywanie w gotowym wykopie studni rewizyjnych, Okres: 6.08 – 18.12 2020 r.	24 905,68	24 905,68	0,00
	Konserwacja rowu Łyna-Grobla w Leśnictwie Stary Dwór, w tym: odmulenie koparko-odmularkami cieków i rozplantowanie urobku. Okres: 29.10 – 6.11.2020 r.	32 581,89	17 581,89	15 000,00*
Razem		199 583,16	100 000,00	99 583,16*
Łącznie wszystkie GSW		439 427,08	337 983,00	101 444,08

*W tym dodatkowa partycypacja w kosztach podmiotów prawnych należących do GSW Stawiguda w łącznej wysokości 69 500,00 zł (14 500,00 zł + 40 000,00 zł + 15 000,00 zł).

2.8. Ponadto, na podstawie weryfikacji ww. dokumentów ustalono, że:

- wysokości stawek liczonych za roboczogodziny pracy pracowników i sprzętu oraz narzuty na działalność ZSW ujęte w kosztorysach powykonawczych były zgodne

z wysokościami czynników cenotwórczych do rozliczenia prac, uchwalonych na walnych zgromadzeniach gminnych spółek wodnych,

- kwoty wskazane w protokołach z odbioru końcowego robót były zgodne z wartościami określonymi w kosztorysach powykonawczych,
- protokoły zawierały informację o wysokościach środków pochodzących z dotacji podmiotowej oraz były podpisywane przez przedstawicieli gminnych spółek wodnych (zleceńdawcę) i Kierownika ZSW (wykonawcę).

2.9. Na podstawie analizy dokumentów (m.in.: zakresów czynności pracowników, umów: zlecenie, dzierżawy, najmu, faktur, rachunków, potwierdzeń zapłaty, ewidencji księgowej konta 500), potwierdzających dokonanie wydatków z dotacji ustalono, że:

a) dotacja została przeznaczona na dofinansowanie:

- wydatków osobowych (m.in.: wynagrodzenia i premie wraz z pochodnymi Kierownika Związku i dwóch pracowników realizujących wykonywane prace melioracyjne, szkolenia bhp, środki bhp, napoje i posiłki dla pracowników), w łącznej kwocie **183 220,61 zł**, co stanowiło 54,21% ogółu wydatków poniesionych z dotacji,
- wynagrodzeń bezosobowych wynikających z umów zlecenie dla 7 osób, wykonujących czynności związane z pracami melioracyjnymi, w łącznej kwocie **21 837,22 zł**, co stanowiło 6,46% ogółu wydatków poniesionych z dotacji.
- pozostałych zakupów/usług niezbędnych do wykonania prac melioracyjnych (m.in.: paliwo, części oraz wyposażenie do sprzętu i pojazdów, naprawy oraz przeglądy/badania sprzętu i pojazdów, materiały budowlane, transport) w łącznej wysokości **109 323,33 zł**, co stanowiło 32,35% ogółu wydatków poniesionych z dotacji,
- opłat za dzierżawę działki w Kronowie wraz z budynkiem gospodarczym, na podstawie umowy dzierżawy zawartej w dniu 1 marca 2019 r., w którym to obiekcie przetrzymywane były: maszyny, urządzenia, części i elementy wykorzystywane w ramach prowadzonych robót melioracyjnych oraz dokonywane były bieżące naprawy i konserwacje posiadanego sprzętu, w łącznej wysokości **2 291,63 zł**, co stanowiło 0,68% ogółu wydatków poniesionych z dotacji,
- opłat za dzierżawę placu w Barczewie, na podstawie umowy dzierżawy nr 1 zawartej w dniu 1 kwietnia 2020 r., na którym umieszczony jest zbiornik na paliwo wykorzystywane do maszyn i urządzeń służących do wykonywania prac melioracyjnych, w łącznej wysokości **3 192,80 zł**, co stanowiło 0,94% ogółu wydatków poniesionych z dotacji,
- wynajmu pomieszczenia biurowego, na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego zawartej w dniu 30 czerwca 2012 r. (wraz z aneksem z dnia 1 kwietnia 2020 r.) i zakupu materiałów biurowych w łącznej wysokości **10 526,89 zł**, co stanowiło 3,11% ogółu wydatków poniesionych z dotacji,
- usługi finansowo – księgowe, na podstawie dwóch umów, tj.:
 - umowy zawartej w dniu 21 września 2015 r. (wraz z 3 aneksami) na prowadzenie ksiąg rachunkowych,
 - umowy zawartej w dniu 30 września 2020 r. na prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz dokumentacji kadrowo-płacowej,w łącznej wysokości **7 590,52 zł**, co stanowiło 2,25% ogółu wydatków poniesionych z dotacji,

- b) w ramach kontroli wynagrodzeń sprawdzono zakresy czynności pracowników, których wynagrodzenie było dofinansowywane z dotacji i stwierdzono, iż zachodziła zgodność pomiędzy obowiązkami pracowników wynikającymi z ich zakresów czynności,
a przeznaczeniem dotacji,
- c) dowody księgowo (faktury/rachunki) posiadały adnotację o dokonaniu wydatku względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
- d) wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja została udzielona, zgodnie z przepisami art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, za wyjątkiem przypadku opisanego na stronach 8-9 niniejszego dokumentu,
- e) zapłaty za zakupy/usługi dokonywano zgodnie z terminami wynikającymi z dowodów księgowych (faktur, rachunków) oraz zawartych umów zlecenie/najmu/dzierżawy, co było zgodne z przepisami art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych za wyjątkiem przypadków opisanych na stronie 9 niniejszego dokumentu.

2.10. Szczegółowe zestawienie grup wydatków poniesionych ze środków dotacji podmiotowej z podziałem na poszczególne GSW przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj wydatku	Kwota wydatku z dotacji w tym:			Razem (w zł)
	GSW Barczewo (w zł)	GSW Purda (w zł)	GSW Stawiguda (w zł)	
wydatki osobowe, w tym:	67 414,32	56 968,15	58 838,14	183 220,61
<i>wynagrodzenia i premie wraz z pochodnymi</i>	66 547,50	56 543,29	57 928,78	181 019,57
<i>wydatki związane z bhp (m.in.: szkolenia, odzież)</i>	416,97	140,00	368,28	925,25
<i>badania profilaktyczne pracowników</i>	100,00	100,00	0,00	200,00
<i>napoje i posiłki</i>	349,85	184,86	541,08	1 075,79
wynagrodzenia bezosobowe	5 600,26	9 243,58	6 993,38	21 837,22
usługi księgowo	2 492,07	2 576,02	2 522,43	7 590,52
wynajem biura	3 606,14	3 270,68	3 650,07	10 526,89
dzierżawa placu w Barczewie	1 129,70	1 050,00	1 013,10	3 192,80
dzierżawa działki w Kronowie	900,03	422,45	969,15	2 291,63
pozostałe wydatki, w tym:	56 840,48	26 469,12	26 013,73	109 323,33
<i>wypożyczenie sprzętu/usługa transportowa</i>	80,00	150,00	389,00	619,00
<i>zakup części do sprzętu i pojazdów</i>	2 196,98	14 360,26	4 363,09	20 920,33
<i>naprawa sprzętu i pojazdów</i>	1 580,00	1 380,55	1 339,50	4 300,05
<i>badania/przeгляд sprzętu i pojazdów</i>	178,00	0,00	376,00	554,00

<i>zakup materiałów budowlanych i biurowych</i>	41 953,61	2 333,63	6 393,05	50 680,29
<i>zakup paliwa</i>	10 851,89	8 244,68	13 153,09	32 249,66
Razem	137 983,00	100 000,00	100 000,00	337 983,00

[Akta kontroli:26-92]

- 2.11. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków dotacji polegały na:
- niedokonaniu zwrotu środków dotacji za usługi księgowe, na kwotę **1 123,99 zł**, za które zapłata nastąpiła w 2021 r.

W dniu 31 grudnia 2020 r. wystawiono fakturę nr 0342/20 za usługi księgowe obejmujące miesiąc grudzień 2020 r. Faktura ta została ujęta w ewidencji księgowej konta 500-3 w dniu dokonania operacji gospodarczej, jednak zapłata nastąpiła w dniu 7 stycznia 2021 r., tj. w roku następującym po roku, na który dotacja była przyznana.

Zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja została udzielona. Ponadto, w sferze finansów publicznych, w przypadku wykorzystania dotacji z budżetu państwa, obowiązuje zasada roczności budżetu. Zgodnie z art. 109 ust. 1 i 5 ustawy o finansach publicznych podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym jest ustawa budżetowa, a rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy.

W związku z tym, że zapłata za usługi księgowe nastąpiła w styczniu 2021 r., a dotacja przyznana została na 2020 r., to faktyczne wykorzystanie dotacji miało miejsce w 2021 r. Ww. środki dotacji powinny zostać zwrócone do budżetu państwa jako niewykorzystane przez Związek do końca 2020 r.

Skutkowało to naruszeniem przepisów art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi dotacje udzielone z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu państwa do dnia 31 stycznia następnego roku.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika ZSW wynika, że niedokonanie zwrotu dotacji niewykorzystanej do końca 2020 r. wynika z przeoczenia. Przelewy w ZSW dokonywane są dwuetapowo, tj. przygotowywane są do realizacji przez pracownice biura rachunkowego, a następnie akceptowane. Osoba przygotowująca przelewy w okresie przedświątecznym była na urlopie, dlatego ich przygotowanie do realizacji nastąpiło dopiero 6 stycznia 2021 r.

Kwota środków dotacji niewykorzystanych do końca 2020 r. została zwrócona w trakcie kontroli, tj. w dniu 8 kwietnia 2021 r. na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w łącznej wysokości **1 139,99 zł** (w tym odsetki – 16,00 zł), zgodnie z WB nr 67.

Osoba odpowiedzialna – Pan Dawid Zakrzewski, Kierownik Związku Spółek Wodnych w Olsztynie.

[Akta kontroli: 55, 74 str. 24, 84 str. 2, 87, 92-95, 100-101]

b) nieterminowym uregulowaniu płatności za dwie faktury, tj.:

- faktura VAT 382/MS/10/2020 z dnia 19.10.2020 r. za zakup części do maszyn i pojazdów budowlanych na kwotę 5 086,00 zł; termin zapłaty 2.11.2020 r., zapłacono 13.11.2020 r., tj. 11 dni po terminie,
- faktura VAT nr 25/10/2020 z dnia 16.10.2020 r. za szkolenie okresowe pracowników na kwotę 140,00 zł; termin płatności 23.10.2020 r., zapłacono 5.11.2020 r., tj. 11 dni po terminie,

Od nieterminowo uregulowanej płatności nie naliczono odsetek za zwłokę.

Nieterminowe regulowanie zobowiązań stanowiło naruszenie przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika ZSW wynika, że obie faktury zostały dostarczone do ZSW listem zwykłym po terminie płatności, jednak jednostka nie posiada potwierdzenia wpływu korespondencji (nie prowadzi ewidencji w tym zakresie).

Osoba odpowiedzialna – Pan Dawid Zakrzewski, Kierownik Związku Spółek Wodnych w Olsztynie.

Akta kontroli: 71 str. 6 i 15, 78g poz. 1 i 2, 92-95]

c) braku opisu operacji gospodarczej na dokumentach księgowych, tj. z treści opisu na dowodach księgowych nie wynikało w jakim celu dany wydatek został dokonany oraz do czego miał służyć zakup/usługa, a także dokonywaniu na części dowodów księgowych poprawek korektorem (głównie dekretacji księgowania).

Powyższe było niezgodne z pkt 11 Zasad przyznawania i przekazywania dotacji podmiotowej z budżetu państwa dla spółek wodnych, w związku z przepisami art. 21 ust. 1 pkt 3 i art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym.

Wskazane wyżej przepisy określają, że jednym z elementów dowodu księgowego (faktury/rachunku) jest opis operacji gospodarczej.

Należy zaznaczyć, że opis merytoryczny na dowodzie księgowym ma do spełnienia dwa zadania:

- uzupełnienie opisu operacji gospodarczej w taki sposób, aby na jej podstawie księgowy mógł wstępnie ocenić prawidłowość tej operacji, a także prawidłowo zadekretować dokument,
- udokumentowanie faktu jego skontrolowania pod względem merytorycznym poprzez zamieszczenie klauzuli „skontrolowano pod względem merytorycznym”, podpisu osoby, która dokonała kontroli, daty kontroli i ewentualnie opisu aspektów, które są na tym etapie kwestionowane jako niezgodne z obowiązującymi przepisami, umowami, normami, zasadami, cennikami, standardami itp.

Ponadto, z treści ww. przepisów wynika, że niedopuszczalne jest dokonywanie w dowodach księgowych wymazywania i przeróbek. Błędy w dowodach księgowych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażen lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej. Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Kierownika ZSW brak opisu na dokumentach księgowych wynikał z niewiedzy w tym zakresie. Przyczyny dokonywania poprawek na dokumentach nie zostały wyjaśnione (brak informacji z biura rachunkowego obsługującego księgowość ZSW).

Pomimo braku opisu operacji gospodarczych na dokumentach księgowych, w toku kontroli stwierdzono, że dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Osoba odpowiedzialna – Pan Dawid Zakrzewski, Kierownik Związku Spółek Wodnych w Olsztynie.

[Akta kontroli:67-75, 92-95]

- d) nieprowadzeniu wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków dotacji podmiotowej, w której powinny zostać ujęte wszystkie operacje gospodarcze dotyczące wydatkowania środków dotacji, co było niezgodne z pkt 11 Zasad przyznawania i przekazywania dotacji podmiotowej z budżetu państwa dla spółek wodnych.

Z treści ww. uregulowań wynika, że Związek Spółek Wodnych był zobowiązany do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych tylko w zakresie dotacji podmiotowych.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika ZSW wynika, że (cyt.): „*Prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgowa na poszczególne Gminne Spółki Wodne, brak było uszczegółowienia wydatków, na poszczególnych kontach Gminnych Spółek Wodnych, co zostało poprawione (przesięgowane) w trakcie trwania kontroli w dniu 26.03.2021 r.*”

Osoba odpowiedzialna – Pan Dawid Zakrzewski, Kierownik Związku Spółek Wodnych w Olsztynie.

[Akta kontroli:26, 83-87, 92-95]

- e) nieuwjęciu w zakładowym planie kont, stanowiącym załącznik do Zarządzenia Zarządu Związku Spółek Wodnych w Olsztynie w sprawie zasad (polityki) rachunkowości, konta 500 oraz kont analitycznych: 500-1, 500-2 i 500-3, na których księgowane były koszty związane z bieżącą działalnością ZSW, z podziałem na poszczególne gminne spółki wodne.

Konta wskazane w planach kont należy traktować jako standardową liczbę kont, która może być ograniczona jedynie o konta służące do księgowania operacji gospodarczych niewystępujących w jednostce lub placówce albo uzupełniona o konta zgodne co do treści ekonomicznej, w tym również przy wykorzystaniu symboli

kont, które nie mają zastosowania w jednostce. W związku z powyższym plan kont ZWS powinien zawierać wszystkie konta występujące w jednostce i służące do księgowania operacji gospodarczych.

Niezgodność kont w ewidencji elektronicznej, tj. w księgach rachunkowych jednostki, z wykazem kont zamieszczonych w zakładowym planie kont stanowiło naruszenie art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym kierownik jednostki obowiązany jest do ustalenia zakładowego planu kont i jego aktualizacji.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika ZSW wynika, że (cyt.): *„Polityka rachunkowości została utworzona w momencie przejęcia prowadzenia księgowości przez biuro rachunkowe, na standaryzowanym formularzu nie uwzględniającym tej kwestii. W okresie późniejszym zaniedbano konieczność uzupełnienia dokumentu o stosowny zapis.”*

Osoba odpowiedzialna – Pan Dawid Zakrzewski, Kierownik Związku Spółek Wodnych w Olsztynie.

[Akta kontroli:45, 83-87, 92-95]

3. W zakresie postępowania o udzielenie zamówień publicznych

Z uwagi na fakt, iż Związek Spółek Wodnych w Olsztynie w 2020 r. nie przeprowadzał postępowań o udzielenie zamówień publicznych z udziałem środków dotacji podmiotowych otrzymanych przez Związek na realizację zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, z wyłączeniem zadań na realizację których została udzielona inna dotacja na 2020 r., odstąpiono od kontroli i oceny w tym zakresie.

4. W zakresie rozliczenia środków dotacji podmiotowej

4.1. W wyniku analizy rozliczenia wykorzystania dotacji podmiotowej otrzymanej w 2020 r. na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, z wyłączeniem zadań na realizację których została udzielona inna dotacja na 2020 r. ustalono, że:

- sporządzone zostało wg wzoru stanowiącego załączniki nr 3, 4 i 5 do Zasad przyznawania i przekazywania dotacji podmiotowej z budżetu państwa dla spółek wodnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego na 2020 r. ustalonych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,
- do rozliczenia dołączone zostały kopie protokołów odbioru końcowego prac melioracyjnych wykonanych z dotacji budżetu państwa, co było zgodne z pkt. 10 Zasad przyznawania i przekazywania dotacji podmiotowej z budżetu państwa dla spółek wodnych, stanowiącym, że do rozliczenia końcowego należy załączyć (cyt.): *„(...) kopie protokołów odbioru końcowego prac melioracyjnych wykonanych z dotacji budżetu państwa(...)”*,
- przekazane zostało do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w dniu 28 stycznia 2021 r., tj. zgodnie z terminem wynikającym z pkt. 10 ww. Zasad przyznawania i przekazywania dotacji podmiotowej z budżetu państwa dla spółek wodnych w myśl którego (cyt.): *„Spółka wodna zobowiązana jest, w*

terminie do 29 stycznia 2021 r., rozliczyć otrzymaną dotację, przedstawiając rozliczenie końcowe z wykonania prac, zarówno w ujęciu rzeczowym, jak i finansowym (...).”

[Akta kontroli:26-32, 88-89]

- 4.2. W toku kontroli stwierdzono, że w części opisowej ww. rozliczenia, w zakresie łącznej wartości zrealizowanych przez poszczególne spółki wodne zadań (wykonanych prac melioracyjnych), wskazano kwoty niezgodne z kosztorysami powykonawczymi i protokołami odbioru robót.

Szczegółowe różnice przedstawia poniższa tabela:

Nazwa spółki	Łączna wartość zrealizowanych przez GSW prac melioracyjnych wynikająca z:			Różnica
	Rozliczenia dotacji	Kosztorysów powykonawczych	Protokołów odbioru robót	
GSW Barczewo	139 167,00 zł	138 142,95 zł	138 142,95 zł	1 042,05 zł
GSW Stawiguda	130 083,15 zł	199 583,16 zł	199 583,16 zł	69 500,01 zł
Razem				70 542,06 zł

Rozliczenie dotacji odzwierciedla stan faktycznie wykonanych prac melioracyjnych, a dane w nim zawarte powinny być zgodne z dokumentami źródłowymi stanowiącymi podstawę wydatkowania środków dotacji.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika ZSW wynika, że powyższe rozbieżności są wynikiem błędnego sumowania wartości wynikających z kosztorysów powykonawczych i protokołów odbioru.

Powyższe skutkowało wprowadzeniem w błąd Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, co do rzeczywistej łącznej wartości wykonanych prac.

Osoba odpowiedzialna – Pan Dawid Zakrzewski, Kierownik Związku Spółek Wodnych w Olsztynie.

[Akta kontroli:42-43, 88-89, 96-99]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam:

1. W przypadku niewykorzystania środków dotacji do końca roku, na który została udzielona, zwrot niewykorzystanej części środków do dnia 31 stycznia następnego roku, stosownie do przepisów art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
2. Regulowanie zobowiązań zgodnie z terminami wynikającymi z dokumentów księgowych, stanowiących podstawę ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. W przypadku opóźnień w dostarczaniu ww. dokumentów, każdorazowe ewidencjonowanie daty wpływu tych dokumentów do jednostki.

3. Dokonywanie opisu operacji gospodarczych na dokumentach księgowych, stosownie do przepisów art. 21 ustawy o rachunkowości, tj. w sposób umożliwiający identyfikację potrzeb i celów dokonywanych wydatków oraz dokonywanie poprawek na dokumentach księgowych w sposób określony w art. 22 ww. ustawy.
4. Dokonanie aktualizacji zakładowego planu kont, poprzez ujęcie w nim kont faktycznie występujących w jednostce i stosowanych do ujmowania na nich operacji gospodarczych, związanych z udzielonymi i wykorzystanymi środkami dotacji podmiotowej.
5. Sporządzanie części opisowej rozliczenia z wykorzystania dotacji podmiotowej otrzymanej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, zgodnie z faktycznie wykonanymi pracami melioracyjnymi, wynikającymi z kosztorysów powykonawczych i protokołów odbioru robót.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Artur Chojecki

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/